

Sygn. akt IV P 29/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Iwona Chojecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 lutego 2015r. w S.

sprawy z powództwa E. A.

przeciwko Uniwersytetowi Przyrodniczo-Humanistycznego w S.

o ochronę dóbr osobistych w związku z mobbingiem

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki E. A. na rzecz (...) Przyrodniczo-Humanistycznego w S. kwotę 60 (sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV P 29/13 **UZASADNIENIE**

Do Sądu Okręgowego (...)– IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wpłynął pozew E. A. skierowany przeciwko Uniwersytetowi Przyrodniczo-Humanistycznemu w S., w którym powódka domagała się spowodowania zaniechania naruszania przez Dyrektora Instytutu (...) Wydziału Humanistycznego pozwanego (...) S. S. (1) jej dóbr osobistych, w szczególności zdrowia i godności poprzez działania o charakterze mobbingowym, a także dopełnienia czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia jej dóbr osobistych poprzez złożenie na stronie internetowej pozwanego oświadczenia następującej treści: „JM Rektor (...) Przyrodniczo-Humanistycznego w S. wyraża głębokie ubolewanie z powodu nieodpowiedzialnego, noszącego znamiona mobbingu, postępowania Dyrektora Instytutu (...) Wydziału Humanistycznego (...) Przyrodniczo-Humanistycznego w S. Pana S. S. (1) wobec pracownika naukowego E. A. i zobowiązuje się, że tego typu postępowanie nigdy więcej nie będzie miało miejsca”. Jako podstawę swoich roszczeń powódka wskazała przepis art.24§1 kc w zw. z art.300 kp i art.94§1 kp.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała m.in., że jest pracownikiem pozwanego od 1 listopada 1987r. Przez kilka lat pracowała w Katedrze Historii i Teorii (...), gdzie prowadziła ćwiczenia i wykłady z historii wychowania i teorii wychowania, a następnie w Katedrze Pedagogiki Ogólnej, która po pewnym czasie uległa zmianie na Zakład (...). W 2009r. została kierownikiem w/w Zakładu. W tym czasie prowadziła zajęcia z przedmiotów zgodnych z jej kwalifikacjami. Przez wiele lat nie było żadnych konfliktów, a pracodawca nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń do jej pracy. Poprzedni dyrektor Instytutu (...) wyróżnił ją stanowiskiem kierowniczym i nagrodą rektora w wysokości 3 000 złotych. Około rok temu stosunek przełożonych do jej osoby zmienił się. Pierwsze sygnały pojawiły się z chwilą zmiany na stanowisku dyrektora Instytutu (...), które objął S. S. (1). Niemal natomiast rozpoczął on w stosunku do niej działania mobbingowe. Pierwszym takim działaniem było postawienie przez tego dyrektora na posiedzeniu

Rady Wydziału Humanistycznego w listopadzie 2012r. wniosku w trybie nagłym o odwołanie jej z funkcji kierownika Zakładu (...) bez podania powodu. Działanie to spotkało się z protestem pracowników Zakładu (...), którzy wystosowali pismo do Dziekana Wydziału Humanistycznego. Po tym zdarzeniu ciągle spotykała się z różnymi złośliwymi zarzutami co do jej pracy, choć nie było do tego żadnych podstaw. Zakład (...), którym kierowała działał bardzo prężnie. Jego pracownicy mieli najwięcej – spośród całego Instytutu – publikacji naukowych, wyjazdów na krajowe i zagraniczne konferencje, staże naukowe. Mimo to od początku 2013r. działania mobbingowe ze strony dyrekcji Instytutu (...) przybierały na sile. Dyrekcja zlecała jej różne działania, ale nie wiadomo było kto wydaje polecenia, gdyż przychodziły one na pocztę e-mailową bez podpisu osoby zlecającej. Wykonywała te polecenia. Przez cały czas budowano wokół jej osoby stan napięcia, nieprzychylności, osłabienia poczucia przydatności zawodowej. Plotkowano na jej temat, za jej plecami robiono pogardliwe miny, przypisywano sobie jej zasługi, a za jej plecami dyrektor Instytutu mówił, że jest niepożyteczna. Zastępca dyrektora Instytutu (...) pisała na nią donosy do Prorektora pozwanego zarzucając jej nieuczciwość przy kwalifikowaniu nauczycieli akademickich na wyjazdy w ramach programu E.. W czerwcu 2013r. dyrektor Instytutu (...) straszyl ją już oficjalnie zwolnieniem z pracy w obecności studentów, którym jako opiekun roku chciała pomóc wyjaśnić problem związany z uruchomieniem specjalności. Kolejnym posunięciem dyrektora S. S. (1) było zlikwidowanie Zakładu (...). Wszystko odbywało się w tajemnicy, nie była o niczym poinformowana, a na kierowane pytania nie mogła uzyskać odpowiedzi. W efekcie tego doszło do rozbicia dobrze pracującego zespołu. Od 1 października 2013r. pracowników Zakładu (...) umieszczono w różnych jednostkach organizacyjnych Instytutu, a nawet w różnych pokojach, co miało na celu odizolowanie jej od grona współpracowników, pozbawienie zaplecza osób zaufanych i uniemożliwienie realizacji rozpoczętych zadań naukowych. O pozbawieniu jej funkcji kierownika Zakładu (...) poinformowano ją oficjalnie pismem, które wręczono jej w dniu 4 listopada 2013r. Na zebraniu pracowników Instytutu (...) w październiku 2013r. została publicznie poniżona przez zastępcę dyrektora M. B. (1), który na zadane przez nią pytanie odpowiedział cyt.: „Z panią dyskutował nie będę”. Dopełnieniem działań mobbingowych było pozbawienie jej funkcji opiekuna roku bez powiadomienia jej o tym na piśmie, natomiast niegodziwe zamiary dyrektora Instytutu (...) ujawniły się najpełniej przy planowaniu zajęć na rok akademicki (...), kiedy to powierzono jej aż 9 zupełnie nowych przedmiotów. Przygotowanie się do zajęć z tych przedmiotów utrudniło jej przygotowanie się do kolokwium habilitacyjnego. Dopiero dzięki interwencji Rektora zmniejszono jej ilość przedmiotów do 5. Całokształt powyższych okoliczności zaważył na efektach jej kolokwium habilitacyjnego. Na kolokwium była bardzo zdenerwowana i nie udzielała odpowiedzi, które mogłyby zadowolić członków Rady Naukowej Instytutu (...) Polskiej Akademii Nauk. Przed przystąpieniem do kolokwium habilitacyjnego, w piśmie z 19 października 2013r. poinformowała ona Rektora pozwanego o działaniach mobbingowych w stosunku do jej osoby. Dotychczas jednak nie otrzymała odpowiedzi na postawione przez nią zarzuty (pозew k.1-4).

Pozwany (...) Przyrodniczo-Humanistyczny w S. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu stanowiska pozwany przyznał, że w dniu 21 października 2013r. wpłynęło do Rektora pozwanego pismo powódki, w którym zgłosiła swoje podejrzenia co do stosowania wobec niej przez dyrektora Instytutu (...) działań o znamionach mobbingu. Dlatego niezwłocznie - z dniem 25 października 2013r. Rektor pozwanego powołał komisję mającą za zadanie przeprowadzenie czynności wyjaśniających. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, w piśmie z 20 listopada 2013r. w/w komisja poinformowała Rektora pozwanego, że w wyniku przeprowadzonych czynności nie stwierdzono, aby działania dyrekcji Instytutu (...) nosiły znamiona mobbingu. Odnosząc się następnie do roszczenia pozwu pozwany wskazał, że żądania powódki są całkowicie niezasadne. Co do zarzutu jakoby przypisywano powódce nieuczciwość przy kwalifikowaniu nauczycieli akademickich do wyjazdu w ramach programu (...) wskazano, że zastępca dyrektora Instytutu (...) faktycznie zwróciły się do Dziekana Wydziału Humanistycznego oraz Prorektora ds (...) z zapytaniami o warunki kwalifikacji w ramach w/w programu, ale w korespondencji między w/w osobami oraz w korespondencji z powódką nie sposób upatrywać naruszenia jej dóbr osobistych. Brak również podstaw do odczytywania tych pism jako donosów. Co do kwestii przydzielenia powódce nowych przedmiotów do nauczania w roku akademickim 2013/2014 wskazano, że w związku z zasadniczą zmianą planu i programu nauczania na kierunku pedagogika zaszła konieczność przydzielenia pracownikom nowych przedmiotów. Niezależnie od tego podniesiono, że na skutek sprzeciwu powódki, sama ona dokonała wyboru 5

przedmiotów z całego planu studiów, co świadczy o jej uprzywilejowaniu. Ponadto wszystkie zaproponowane jej pierwotnie przedmioty mieściły się w zakresie kompetencji powódki, posiada ona bowiem kwalifikacje zarówno z zakresu historii (doktorat), jak i pedagogiki (magisterium). W ocenie pozwanego traktowanie przez powódkę zmiany organizacyjnej Instytutu (...) jako działania wymierzonego w jej osobę jest całkowicie nieuzasadnione. Możliwość dokonywania takich zmian mieści się bowiem w sferze uprawnień kierowniczych i zarządczych pracodawcy, a ich celowość nie jest objęta kognicją sądu. W przekonaniu pozwanego zarzuty stawiane przez powódkę mają swe źródło w jej subiektywnych odczuciach na tle nowopowstałej sytuacji zawodowej będącej m.in. skutkiem reorganizacji pozwanego. Stanowią one wyraz niezadowolenia z zaistniałych zmian, które nie objęły wyłącznie powódki, lecz szersze grono pracowników. Nowa struktura organizacyjna pozwanego (...) została wprowadzona na mocy zarządzenia nr (...) Rektora (...) od 1 października 2013r. i polegała ona na zmniejszeniu jednostek organizacyjnych. W przypadku Instytutu (...) w poprzedniej strukturze istniało 5 katedr i 10 zakładów, a w obecnej strukturze 6 katedr i 1 zakład. Zmiany te miały na celu dostosowanie struktury pozwanego do założeń statutu, a także podyktowane były celami naukowymi, dydaktycznymi, badawczymi i racjonalizacją kosztów, co było okolicznością obiektywną. Zmiany miały doprowadzić do spłaszczenia struktury organizacyjnej z 3 szczebli ,tj. katedr, instytutów i zakładów, do 2 szczebli - katedr i instytutów. Nieuprawniony jest też zarzut, że restrukturyzację przeprowadzono w tajemnicy, gdyż to powódka nie stawiała się na spotkanie w sprawie reorganizacji Instytutu. Co do zarzutu powódki, że postępowanie pozwanego wywołało u niej zaniżoną ocenę przydatności zawodowej pozwany podniósł, iż powódka wskazuje w pozwie na budowanie wokół niej stanu napięcia, nieprzychylności, ale nie przytacza żadnych konkretnych działań pozwanego. Poza tym z treści pozwu wynika, że powódka wysoko oceniała swoją pracę, co jednoznacznie przeczy jej twierdzeniom. Dotyczy to również jej twierdzeń, że spotykała się ze złośliwymi uwagami dotyczącymi jej pracy. Powódka nie wskazała na żadne konkretne zdarzenia w tym zakresie. Nieuzasadnione jest twierdzenie powódki jakoby zastępca dyrektora Instytutu (...) na zebraniu pracowników Instytutu w październiku 2013r. poniżył powódkę odpowiadając na jej pytanie słowami „z panią rozmawiał nie będę”. W toku wyjaśnień przed komisją powołaną do wyjaśnienia zarzutów mobbingu M. B. (1) wyjaśnił, że powódka opatrywała głośnymi komentarzami wypowiedzi członków dyrekcji, co on uznał za niestosowne i na postawione przez powódkę pytanie miał odpowiedzieć „Nie będę teraz z panią rozmawiał, proszę przyjść do mnie później”. W ocenie pozwanego z przedstawionych okoliczności trudno wyprowadzić wnioski, aby tego rodzaju zachowania mogły naruszać dobra osobiste powódki. W odniesieniu do zarzutu pozbawienia powódki funkcji opiekuna roku bez powiadomienia jej o tym na piśmie wskazano, że powódka była opiekunem I roku pedagogiki I stopnia studiów stacjonarnych w roku akademickim 2012/2013. Po podziale tego rocznika na specjalności, do pełnienia funkcji opiekunów grup na poszczególnych specjalnościach w roku akademickim 2013/2014 powołani zostali nowi nauczyciele akademicy w związku z tym funkcja opiekuna roku wykonywana przez powódkę wygasła (odpowiedź na pozew k.13-18).

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka E. A. od 1 listopada 1987r. była pracownikiem pozwanego (...) Przyrodniczo-Humanistycznego w S. - wcześniej Wyższa Szkoła Rolniczo- (...) w S., a następnie Akademia (...) w S. (pismo z 19 października 1987r. o mianowaniu powódki z dniem 1 listopada 1987r. na stanowisko starszego asystenta w Zakładzie (...) k.1B akt osobowych). W chwili zatrudnienia powódka posiadała tytuł zawodowy magistra pedagogiki (dyplom ukończenia studiów wyższych k.11A akt osobowych).

W dniu 26 września 1997r. powódka uzyskała stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie historii nadany przez Radę Wydziału Humanistycznego Wyższej Szkoły (...) im. Komisji Edukacji Narodowej w K. (zaświadczenie z 30 września 1997r. k.55B akt osobowych oraz kopia dyplomu uzyskania stopnia naukowego doktora k.80B akt osobowych). Od 1 lutego 1998r. powódka została zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze Historii i Teorii (...) w Instytucie (...) na Wydziale Humanistycznym pozwanego na czas nieokreślony (pismo z 12 stycznia 1998r. o mianowaniu na stanowisko adiunkta k.63 B akt osobowych).

Od 1 stycznia 2008r. powódka była zatrudniona w Katedrze Pedagogiki Ogólnej w Instytucie (...) na Wydziale Humanistycznym pozwanego (porozumienie zmieniające warunki pracy z 10 grudnia 2007r. k. (...) akt osobowych). W 2007r. powódka rozpoczęła pisanie pracy habilitacyjnej w Instytucie (...) Polskiej Akademii Nauk (pismo dyrektora

w/w Instytutu z 29 listopada 2007r. k. (...) akt osobowych). W związku z pracą powódki nad rozprawą habilitacyjną, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Wydziału Humanistycznego, Rektor pozwanego pismem z 15 stycznia 2008r. przedłużył okres zatrudnienia powódki na stanowisku adiunkta w Instytucie (...) o 3 lata ,tj. do 28 lutego 2011r. (uchwała Rady Wydziału Humanistycznego z 12 grudnia 2007r. k. (...)) i pismo Rektora pozwanego z 15 stycznia 2008r. k. (...) akt osobowych).

W związku ze zmianami organizacyjnymi i przekształceniem Katedry Pedagogiki Ogólnej w Zakład (...), od 1 października 2009r. miejsce pracy powódki zostało określone jako Zakład (...) w Instytucie (...) na Wydziale Humanistycznym (porozumienie zmieniające warunki pracy z 30 września 2009r. k. (...) akt osobowych). W związku z rezygnacją z funkcji kierownika Zakładu (...) pełniącego dotychczas tę funkcję dr hab. A. P., od 1 grudnia 2009r. do pełnienia funkcji kierownika Zakładu (...) w Instytucie (...) powołano powódkę na okres do 28 lutego 2011r. (pismo z 20 listopada 2009r. o powołaniu powódki na kierownika Zakładu (...) k. (...) akt osobowych).

W związku z niezyskaniem przez powódkę w terminie, na który przedłużono zatrudnienie ,tj. do 28 lutego 2011r. stopnia naukowego doktora habilitowanego, strony zawarły porozumienie w przedmiocie rozwiązania stosunku pracy z powódką, w którym Rektor pozwanego zaproponował powódce ponowne zatrudnienie od 1 marca 2011r. na podstawie odrębnego aktu mianowania na okres 3 lat (porozumienie w sprawie rozwiązania stosunku pracy datowane na 21 lutego 2011r. podpisane 23 lutego 2011r. k. (...) akt osobowych). Pismem z 21 lutego 2011r. Rektor pozwanego mianował powódkę na stanowisko naukowo-dydaktyczne adiunkta w Zakładzie (...) w Instytucie (...) Wydziału Humanistycznego pozwanego na okres 3 lat ,tj. od 1 marca 2011r. do 28 lutego 2014r. (pismo z 21 lutego 2011r. o mianowaniu na czas określony do 28 lutego 2014r. k. (...) akt osobowych). W związku z ponownym zatrudnieniem powódki, od 1 marca 2011r. Rektor pozwanego ponownie powołał powódkę do pełnienia funkcji kierownika Zakładu (...) w Instytucie (...) na Wydziale Humanistycznym na okres od 1 marca 2011r. do 31 grudnia 2012r. (pismo z 4 kwietnia 2011r. k. (...) akt osobowych).

Od 1 września 2012r. stanowisko dyrektora Instytutu (...) na Wydziale Humanistycznym pozwanego, w ramach którego to Instytutu działał kierowany przez powódkę Zakład (...), objął S. S. (1) posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego (zeznania świadka S. S. (1) k.102v akt sprawy – nagranie od godziny 1 minuty 23 do godziny 1 minuty 38). Pismem z 7 listopada 2012r. dyrektor Instytutu (...) wystąpił do Rektora pozwanego o powierzenie powódce obowiązków kierownika Zakładu (...) na okres kolejnego roku ,tj. od 1 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2013r. (pismo z 7 listopada 2012r. k. (...) akt osobowych). Pismem z 2 stycznia 2013r. Rektor pozwanego powołał powódkę na kierownika Zakładu (...) w Instytucie (...) na Wydziale Humanistycznym na okres od 1 stycznia 2013r. do 28 lutego 2014r. k. (...) akt osobowych).

Na mocy zarządzenia nr 102/2013r. Rektora pozwanego (...) z 20 sierpnia 2013r. wprowadzone zostały zmiany w strukturze organizacyjnej Instytutu (...), w ramach których z dniem 1 października 2013r. doszło do likwidacji Zakładu (...), którym kierowała powódka. W piśmie z 1 października 2013r. Rektor pozwanego poinformował powódkę, że od 1 października 2013r. miejscem pracy powódki jest Katedra Podstaw Pedagogiki w Instytucie (...) na Wydziale Humanistycznym. Jednocześnie Rektor poinformował powódkę, że z dniem 30 września 2013r. odwołuje powódkę z funkcji kierownika Zakładu (...) (pismo z 1 października 2013r. k. (...) akt osobowych).

Na dzień 23 października 2013r. powódka miała wyznaczony termin kolokwium habilitacyjnego. Wynik obrony pracy habilitacyjnej był negatywny (zeznania powódki k.164v – nagranie od godziny 1 minuty 10 i k.35-35v). W dniu 17 grudnia 2013r. powódka skierowała do Rektora pozwanego – za pośrednictwem Instytutu (...) - prośbę o dalsze zatrudnienie w Instytucie (...) wskazując, że Rada Naukowa Instytutu (...) Polskiej Akademii Nauk wyraziła zgodę na powtórzenie kolokwium habilitacyjnego, co może nastąpić po upływie pół roku od daty kolokwium pierwszego (pismo powódki z 17 grudnia 2013r. do Rektora pozwanego wraz z załącznikiem w postaci wykazu publikacji - w kopercie na k.96 akt sprawy). W związku z negatywnym wynikiem kolokwium habilitacyjnego powódki oraz wobec tego, że powódka posiada stopień naukowy doktora w dziedzinie historii, a nie pedagogiki, dyrektor Instytutu (...) zdecydował, że nie będzie rekomendował osoby powódki do przedłużenia z nią stosunku pracy. Na stanowisko, które zwolniła powódka nie został ogłoszony konkurs, który jest wymagany do zatrudnienia nauczyciela akademickiego

(zeznania świadka S. S. (1) k.103v – nagranie od godziny 1 minuty 48 do godziny 1 minuty 57, zeznania Rektora pozwanego T. Z. k.169 – nagranie od godziny 2 minuty 30 do godziny 2 minuty 36). W piśmie z 28 lutego 2014r. rektor pozwanego stwierdził wygaśnięcie stosunku pracy z powodką z wpływem okresu mianowania ,tj. z dniem 28 lutego 2014r. (pismo z 28 lutego 2014r. k. (...)) akt osobowych i świadectwo pracy z 28 lutego 2014r. k. (...) akt osobowych).

Jeszcze w trakcie zatrudnienia, w piśmie z 14 października 2013r. (data wpływu do sekretariatu Rektora w dniu 21 października 2013r.) powodka poinformowała Rektora pozwanego, że od wielu miesięcy jest mobbingowana przez dyrekcję Instytutu (...) i wnosi o spowodowanie zaprzestania stosowania wobec niej tego typu praktyk (pismo powodki do Rektora pozwanego z 14 października 2013r. - w kopercie na k.21 akt sprawy). W związku z powyższym, pismem z 25 października 2013r. Rektor pozwanego działając na podstawie art.94³§1 kp powołał komisję do zbadania okoliczności podniesionych przez powodkę w w/w piśmie. Na przewodniczącego komisji powołano Prorektora ds (...) prof. dr habilitowanego K. J., a na członków komisji dwóch innych pracowników pozwanego – dr M. J. i mgr M. D. (pismo Rektora pozwanego o powołaniu komisji z 25 października 2013r. - w kopercie na k.21 akt sprawy). Pierwsze posiedzenie w/w komisji odbyło się w dniu 4 listopada 2013r. Powódka podtrzymała na nim swój zarzut dotyczący mobbingu, krótko go uzasadniła i wniosła o udzielenie terminu na przedstawienie stanowiska na piśmie (protokół posiedzenia komisji z 4 listopada 2013r. - w kopercie na k.21 akt sprawy). Stosownie do powyższego w piśmie z 4 listopada 2013r. powodka przedstawiła okoliczności – zdarzenia poczytywane przez nią za mobbing (oświadczenie powodki z 4 listopada 2013r. - w kopercie na k.21 akt sprawy). Opisane przez powodkę okoliczności odpowiadają okolicznościom przytoczonym w pozwie. W dniu 5 listopada 2013r. odbyło się kolejne spotkanie komisji powołanej do zbadania sprawy dotyczącej zarzutów powodki o mobbing. Na spotkaniu tym głos zabrała powodka, a następnie dyrektor Instytutu (...) i jego zastępcy M. B. (1) i A. N., którzy ustosunkowali się do postawionych przez powodkę zarzutów (protokół z posiedzenia komisji z 5 listopada 2013r. - w kopercie na k.21 akt sprawy). Pismem z 6 listopada 2013r. przewodniczący komisji zasięgnął informacji w rozpoznawanej sprawie u Dziekana Wydziału Humanistycznego, w ramach którego działa Instytut (...). W piśmie z 12 listopada 2013r. Dziekan Wydziału Humanistycznego przedstawił przewodniczącemu komisji – Prorektorowi ds (...) wnioskowaną informację (pismo Dziekana Wydziału Humanistycznego z 12 listopada 2013r. - w kopercie na k.21 akt sprawy). Następnie w piśmie z 20 listopada 2013r. członkowie w/w komisji poinformowali Rektora pozwanego o zakończeniu postępowania wyjaśniającego. We wnioskach komisja stwierdziła, że trudno jest stwierdzić, czy zachowanie dyrekcji Instytutu (...) wobec powodki nosiło znamiona mobbingu. Stwierdziła natomiast istnienie konfliktu personalnego między powodką a dyrekcją Instytutu. Wskazała na brak szerokiej konsultacji planowanych zmian organizacyjnych Instytutu z jego pracownikami oraz zburzenie na skutek tych zmian zespołów naukowych i utworzenie w to miejsce zespołów dydaktycznych, co w ocenie komisji nie sprzyja rozwojowi naukowemu kadry. Komisja zwróciła również uwagę na brak dostatecznego wsparcia nauczycieli akademickich przygotowujących się do uzyskania kolejnego stopnia naukowego, co na przykładzie powodki wyrażało się w tym, że na kilka tygodni przed kolokwium habilitacyjnym otrzymała ona w ramach tzw. obciążeń dydaktycznych na rok akademicki 2013/2014 dziewięć nowych przedmiotów, z których część miała prowadzić po raz pierwszy. Wreszcie komisja wyraziła niezrozumienie dla stanowiska dyrektora Instytutu o nieprzedłużeniu zatrudnienia powodki wobec tego, że posiada doktorat z innej dyscypliny niż pedagogika (pismo komisji z 20 listopada 2013r. skierowane do Rektora pozwanego zawierające wnioski z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego – w kopercie na k.21 akt sprawy). Po zakończeniu prac komisji Rektor pozwanego przekazał sprawę powodki wraz z dokumentacją z posiedzeń komisji Dziekanowi Wydziału Humanistycznego celem podjęcia działań zmierzających do rozwiązania zaistniałej sytuacji. O powyższym poinformowano powodkę (pisma Rektora pozwanego z 13 grudnia 2013r. skierowane do Dziekana Wydziału Humanistycznego i z 18 grudnia 2013r. skierowane do powodki – w kopercie na k.21 akt sprawy). W dniu 12 stycznia 2014r. dyrektor Instytutu (...) skierował do Rektora pozwanego swoje stanowisko w przedmiocie wniosków w/w komisji (pismo z 12 stycznia 2014r. k.56 akt sprawy). W dniu 15 stycznia 2014r. swoje uwagi do wniosków komisji przedstawił Dziekan Wydziału Humanistycznego. Pismo skierował do Rektora pozwanego (pismo z 15 stycznia 2014r. k.55 akt sprawy). Po zapoznaniu się z w/w pismami komisja podtrzymała swoje ustalenia i w piśmie z 24 stycznia 2014r. skierowanym do Rektora pozwanego wskazała, że w rozpatrywanej sprawie nie stwierdziła oznak mobbingu (pismo z 24 stycznia 2014r. k.57 akt sprawy).

W roku akademickim 2012/2013 powódka była opiekunem pierwszego roku studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku pedagogika. Na drugim roku studiów studenci mieli kontynuować naukę na tzw. specjalnościach. Wybór tych specjalności miał nastąpić przed zakończeniem pierwszego roku studiów. W procesie rekrutacji oraz w trakcie pierwszego roku studenci byli informowani, że będzie możliwość wyboru specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną oraz edukacja dla bezpieczeństwa. Wiosną 2013r. dyrekcja Instytutu (...) poinformowała studentów, że z uwagi na zbyt małą liczbę zainteresowanych tymi specjalnościami nie dojdzie do ich uruchomienia. Wówczas studenci zainteresowani w/w specjalnościami poprosili powódkę o pomoc. W czerwcu 2013r. powódka i grupa zainteresowanych studentów spotkała się z dyrekcją Instytutu. Spotkanie to odbyło się w auli i nie przyniosło rezultatu. Po spotkaniu powódka, dyrektor Instytutu (...) i dwie – trzy studentki przeszli do innego pomieszczenia Zakładu (...). W czasie kontynuowanej tam rozmowy powódka użyła argumentu, że jeżeli w/w specjalności nie zostaną utworzone to studenci odejdą z (...). Wówczas dyrektor Instytutu odpowiedział „to najwyżej nie będzie pracowała”, „najwyżej Ciebie zwolnię”. Powódka zapytała czy ją straszy. W czasie rozmowy panowała napięta atmosfera, rozmówcy, w tym studenci mówili podniesionymi głosami. Po spotkaniu studenci napisali w tej sprawie list do Dziekana Wydziału Humanistycznego. Ostatecznie specjalność pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną została uruchomiona (zeznania świadków: P. R. k.85-86 – nagranie od minuty 28 do 47 i k.161-161v – nagranie od minuty 18 do 30, M. B. (2) k.86-87 – nagranie od minuty 47 do 59 i k.130v – minuta 19 nagrania i nagranie od minuty 24 do 27, N. G. k.87-87v – nagranie od minuty 59 do godziny 1 minuty 11, S. S. (1) k.103 – nagranie od godziny 1 minuty 38 do godziny 1 minuty 48, M. K. k.162-163 – nagranie od minuty 31 do 48).

Pod koniec sierpnia 2013r. powódka otrzymała na pocztę elektroniczną informację o obciążeniu dydaktycznym na rok akademicki 2013/2014 semestr pierwszy. Dla powódki zaplanowano zajęcia z 9 przedmiotów: patologie społeczne, interwencja profilaktyczna, doskonalenie warsztatu i pracy nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, metodyka poznawania dziecka w edukacji elementarnej, metodyka pracy z rodziną, funkcjonowanie dziecka w grupie przedszkolnej, wspieranie rodziny w sytuacjach kryzysowych, doskonalenie warsztatu pracy nauczyciela, szkoła jako środowisko edukacyjne (karta indywidualnych obciążeń dydaktycznych k.9 akt sprawy). Z uwagi na ilość przedmiotów oraz fakt, że odbiegały one tematyką od przedmiotów dotychczas prowadzonych przez powódkę, wśród których były m.in. pedagogika ogólna, teoria wychowania, pojęcia i systemy pedagogiczne, a także wobec nieodległego terminu kolokwium habilitacyjnego (23 października 2013r.) pismem z 10 września 2013r. powódka zwróciła się do Dziekana Wydziału Humanistycznego z prośbą o interwencję w tej sprawie (pismo powódki z 10 września 2013r. skierowane do Dziekana Wydziału Humanistycznego k.8 akt sprawy). Po interwencji Dziekana Wydziału oraz Rektora pozwanego dyrekcja Instytutu pozwoliła powódce wybrać przedmioty do nauczania przez nią w pierwszym semestrze roku akademickiego 2013/2014 (zeznania powódki k.167-167v – nagranie od godziny 1 minuty 59 do godziny 2 minuty 6, zeznania Rektora pozwanego T. Z. k.170-170v – nagranie od godziny 2 minuty 53 do godziny 2 minuty 57).

Na skutek zmian organizacyjnych wprowadzonych na mocy zarządzenia Rektora pozwanego nr 102/2013r. z 20 sierpnia 2013r., z dniem 1 października 2013r. likwidacji uległ Zakład (...), w którym od 1 października 2009r. pracowała powódka i którym kierowała od 1 grudnia 2009r. Od 1 października 2013r. miejsce pracy powódki zostało określone w Katedrze Podstaw Pedagogiki w Instytucie (...). Przed zmianami w Instytucie (...) funkcjonowało 5 katedr i 10 zakładów, a po zmianach 6 katedr i 1 zakład. Obok Zakładu (...) likwidacji uległo 8 innych zakładów. Intencją tych zmian było spłaszczenie struktury organizacyjnej Instytutu (...) z trzystopniowej ,tj. instytut, zakłady i katedry na rzecz dwustopniowego instytut i katedry. Zmiany dotyczyły całego Wydziału Humanistycznego, a także Wydziału Nauk Ścisłych, w którym przyjęto system zakładów. Opinie w sprawie restrukturyzacji wyrażały rady poszczególnych wydziałów (...) oraz kolegium dziekańskie (zeznania Rektora pozwanego T. Z. k.169v-170 – nagranie od godziny 2 minuty 41 do minuty 2 godziny 49). W okresie istnienia Zakładu (...) i kierowania nim przez powódkę

funkcjonował zespół pod przewodnictwem powódki złożony z kilku osób – pracowników naukowych Zakładu, w tym A. J., S. N., B. P.. Zespół tworzył projekty do badań statutowych, uczestniczył w projektach międzynarodowych, wydawał publikacje, również przy udziale zagranicznych ośrodków np. z Łotwy. Powódka jako kierownik zakładu była inicjatorem różnych projektów, wyjazdów międzynarodowych, w których uczestniczyli pracownicy Zakładu oraz powódka. Większość pracowników Zakładu (...) kierowanego przez powódkę pozytywnie oceniało działalność Zakładu

pod jej kierownictwem. Wskazywało na zaangażowanie i pomysłowość powódki. Obecnie pracownicy dawnego Zakładu (...) pracują w różnych katedrach (zeznania świadków: P. R. k.85v-86 – nagranie od minuty 38 do 46, A. J. k.87v-89 – nagranie od godziny 1 minuty 11 do godziny 1 minuty 33 i k.163v-164 – nagranie od minuty 58 do godziny 1 minuty 8, S. N. k.89 – nagranie od godziny 1 minuty 33 do godziny 1 minuty 42, B. P. k.99v-100 – nagranie od minuty 8 do minuty 25, A. I. k.100-101 – nagranie od minuty 25 do 54, M. C. k.101-102 – nagranie od minuty 58 do godziny 1 minuty 30, B. D. k.84-85 – nagranie od minuty 10 do 28, zeznania powódki k.164 – nagranie od godziny 1 minuty 10 i k.35v-36 – nagranie od minuty 47).

Po powołaniu S. S. (1) na stanowisko dyrektora Instytutu (...) powołał powódkę do pełnienia funkcji Koordynatora Programu (...) na Wydziale Humanistycznym (zeznania świadka k.105 – nagranie od godziny 2 minuty 38). Powódka jako przedstawiciel Wydziału Humanistycznego brała udział w posiedzeniach komisji uczelnianej kwalifikującej pracowników naukowych na wyjazdy zagraniczne w ramach programu E.. W okresie pełnienia powyższej funkcji przez powódkę chęć wyjazdu w ramach programu zgłosiły m.in. dr A. N. – zastępca dyrektora Instytutu (...) oraz dr M. W. zatrudniona w Instytucie (...). Obie panie nie zostały zakwalifikowane przez komisję do wyjazdu. W związku z niezakwalifikowaniem się do wyjazdu wyżej wymienione osoby wystąpiły do Prorektora ds (...) K. J. z pisemnym pytaniem w sprawie warunków kwalifikacji na wyjazdy w ramach programu L. E. (pismo A. N. i M. W. z 14 grudnia 2012r. skierowane do Prorektora ds (...) w kopercie na k.129 akt sprawy, zeznania świadka A. N. k.133 – nagranie od godziny 1 minuty 50 do godziny 1 minuty 53). Z analogicznym pismem wystąpiły do Dziekana Wydziału Humanistycznego (pismo A. N. i M. W. do Dziekana Wydziału Humanistycznego z 28 stycznia 2013r. - w kopercie na k.21 akt sprawy). W odpowiedzi na zapytanie skierowane do Prorektora ds (...), w piśmie z 21 grudnia 2012r. Prorektor udzielił w/w osobom odpowiedzi, że wszelkie zapytania i wątpliwości związane z rekrutacją na wyjazdy w ramach programu E. należy kierować do powódki jako koordynatora programu na Wydziale Humanistycznym (pismo Prorektora ds (...) z 21 grudnia 2012r. skierowane do A. N. i M. W. – w kopercie na k.21 akt). Pismem z 7 stycznia 2013r. A. N. i M. W. zwróciły się do powódki z zapytaniem o przyczyny negatywnej decyzji w sprawie kwalifikacji na wyjazd w ramach programu E. (pismo A. N. i M. W. z 7 stycznia 2013r. skierowane do powódki – w kopercie na k.21 akt). W piśmie z 31 stycznia 2013r. powódka udzieliła odpowiedzi na powyższe pytanie wskazując, że niezakwalifikowanie w/w osób na wyjazd było podyktowane ograniczoną liczbą miejsc, a decyzja w tym przedmiocie była podejmowana kolegialnie, a ponadto, że preferencyjnie potraktowano osoby, które wielokrotnie składały wnioski w minionych latach i z różnych przyczyn nie skorzystały z programu – osoby pytające po raz pierwszy wystąpiły z wnioskami o zakwalifikowanie na wyjazd (pismo powódki z 31 stycznia 2013r. skierowane do A. N. i M. W. - w kopercie na k.21 akt). W piśmie z 11 sierpnia 2013r. skierowanym do Dziekana Wydziału Humanistycznego powódka wniosła o zwolnienie jej z funkcji koordynatora wydziałowego programu (...) jako przyczyny rezygnacji wskazując trudności w porozumieniu się w sprawach wyjazdów oraz oskarżenia i insynuacje w stosunku do jej osoby (pismo powódki z 11 sierpnia 2013r. o rezygnacji z funkcji koordynatora wydziałowego programu E. - w kopercie na k.21 akt, zeznania powódki k.164v – nagranie od godziny 1 minuty 10 i k.36 – nagranie od minuty 47).

W dniu 9 października 2013r. odbyło się zebranie pracowników Instytutu (...) poświęcone m.in. funkcjonowaniu Instytutu po reorganizacji wprowadzonej od 1 października 2013r. W drugiej części spotkania głos zabrał zastępca dyrektora Instytutu (...). W czasie jego wypowiedzi powódka wypowiadała na głos kwestie skierowane do przemawiającego. M. B. (1) nie przerywając wypowiedzi, odpowiedział cyt.: „Teraz z panią nie będę dyskutować” (zeznania świadka M. B. (1) k.132 – 132v – nagranie od godziny 1 minuty 9 do godziny 1 minuty 32, zeznania powódki k.164v – nagranie od godziny 1 minuty 10 i k.35v).

W roku akademickim 2012/2013 Dziekan Wydziału Humanistycznego powołał powódkę na opiekuna I roku kierunku pedagogika – studia stacjonarne pierwszego stopnia (pismo Dziekana Wydziału Humanistycznego z 1 października 2012r. o powołaniu powódki do pełnienia funkcji opiekuna I roku studiów na kierunku pedagogika – w kopercie na k.129 akt sprawy, pkt 7 pisma Dziekana Wydziału Humanistycznego z 12 listopada 2013r. skierowanego do komisji powołanej do zbadania zarzutów dotyczących stosowania mobbingu – w kopercie na k.21 akt sprawy). Po wyborze specjalności, na II roku studiów został powołany nowy opiekun roku (zeznania świadka A. N. k.133 – nagranie od godziny 1 minuty 40 do godziny 1 minuty 44).

W związku z ustaniem stosunku pracy powódka wystąpiła do Dyrektora Instytutu (...) o wystawienie opinii sporządzonej na podstawie jej osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych oraz ankiety personalnej (pismo powódki z 24 lutego 2014r. k.159). Pozwany wydał powódce kopię arkusza oceny okresowej powódki jako pracownika naukowego za okres od 1 marca 2010r. do 30 listopada 2013r. (zeznania Rektora pozwanego k.168-168v – nagranie od godziny 2 minuty 21 do godziny 2 minuty 29). Po ustaniu stosunku pracy z pozwanym Uniwersytetem powódka zarejestrowała się jako osoba bezrobotna i poszukiwała pracy zarówno w kraju, jak i za granicą. Do chwili obecnej nie podjęła zatrudnienia (zeznania powódki k.164v-166 – nagranie od godziny 1 minuty 10 do godziny 1 minuty 36).

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powódki E. A. podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

Powódka domagała się ochrony jej dóbr osobistych w szczególności zdrowia i godności poprzez spowodowanie zaniechania naruszania tych dóbr przez dyrektora Instytutu (...) pozwanego (...) S. S. (1) dopuszczającego się w stosunku do niej działań mobbingowych, a także poprzez dopełnienie czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych poprzez złożenie przez Rektora (...) oświadczenia o treści wskazanej w pozwie.

Zgodnie z art.24§1 kc znajdującym z mocy art.300 kp odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Powódka podnosiła, że do naruszenia jej dóbr osobistych dochodziło w ramach stosunku pracy wiążącego ją z pozwanym Uniwersytetem i naruszenia tych dóbr dopuszczał się w stosunku do niej jej przełożony - dyrektor Instytutu (...), a także jego zastępcy w osobach A. N. i M. B. (1), przy czym podejmowane przez nich działania przybierały postać mobbingu. W tych okolicznościach kluczowe dla rozstrzygnięcia sprawy było ustalenie, czy w okresie zatrudnienia u pozwanego, w szczególności w okresie, w którym funkcję dyrektora Instytutu (...) pełnił S. S. (1), powódka padła ofiarą działań mobbingowych ze strony swojego pracodawcy – w osobach bezpośrednich przełożonych i czy podejmowane przez nich działania naruszały dobra osobiste powódki.

Definicję mobbingu zawiera przepis art.94³§2 kp. Zgodnie z tym przepisem mobbing oznacza działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi, polegające na uporczywym i długotrwałym nękanii lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu pracowników.

Analizując ustalenia faktyczne sprawy oparte na bogatym materiale dowodowym w postaci dowodów z dokumentów, a także z zeznań szeregu świadków oraz stron postępowania i odnosząc te ustalenia do powyższych uregulowań ustawy Sąd doszedł do przekonania, że w okolicznościach sprawy brak jest podstaw do uznania, iż w okresie zatrudnienia u pozwanego powódka doświadczała ze strony pracodawcy – swoich przełożonych zachowań mobbingowych. W ocenie Sądu uzasadnione jest stwierdzenie, że dwukrotnie przełożony powódki w osobie dyrektora S. S. (1) zachował się w stosunku do powódki niewłaściwie. Pierwsza sytuacja dotyczy rozmowy, która wywiązała się między powódką a dyrektorem Instytutu w czasie spotkania ze studentami w czerwcu 2013r. i wypowiedzi kierowanych wówczas przez dyrektora do powódki, a druga tzw. obciążeń dydaktycznych na pierwszy semestr roku akademickiego 2013/2014 przygotowanych przez dyrekcję Instytutu, w których przewidziano, że powódka będzie prowadzić zajęcia z 9 nowych przedmiotów. Działania te były niewłaściwe, o czym będzie niżej, ale z pewnością nie można ich uznać za noszące znamiona mobbingu ,tj. będące przejawem uporczywego i długotrwałego nękania lub zastraszania powódki. Poza tym zachowaniami powódka nie wykazała, aby w toku zatrudnienia pozwany dopuszczał się wobec niej działań niewłaściwych i noszących znamiona mobbingu. W pozwie oraz w toku procesu powódka przedstawiła kilka zdarzeń, w tym to dotyczące spotkania ze studentami i obciążeń dydaktycznych na rok akademicki 2013/2014, które w jej ocenie wyczerpują znamiona mobbingu. Nadto wskazała, że dyrekcja Instytutu pod kierownictwem S. S. (1) zlecała jej szereg

zadań (drogą e-mailową) bez podpisu osoby zlecającej, ponadto budowano wokół niej stan napięcia, nieprzychylności, osłabienia poczucia przydatności zawodowej, spotykała się ze złośliwością, opryskliwością, za jej plecami robiono pogardliwe miny, a przy załatwianiu spraw służbowych odsyłano od jednej do drugiej osoby. Nadto dyrektor Instytutu (...) miał mówić do innych pracowników, że jest ona niepożyteczna. Zauważyć jednak należy, że powódka nie wskazała choćby przykładów takich zachowań ze strony przełożonych i nie wskazała żadnej osoby, która potwierdziłaby, że dyrektor S. pod nieobecność powódki określał ją jako osobę - pracownika „niepożytecznego”. Na wniosek powódki Sąd przesłuchał wielu pracowników Instytutu (...), w tym bliskich współpracowników powódki z okresu jej pracy w Zakładzie (...) w osobach A. J., B. P., S. N. i osoby te nie stwierdziły, aby dyrekcja Instytutu podejmowała wobec powódki działania o charakterze złośliwym, pogardliwym, aby traktowała ją inaczej niż innych pracowników (zeznania świadków S. N. k.89, B. P. k.99v, A. J. k.163v). Zeznaniami tym nie można odmówić wiarygodności. Zauważyć w tym miejscu należy, że świadkowie ci wskazali na dobrą współpracę w ramach kierowanego przez powódkę Zakładu (...) i rozwoju w tym czasie różnych inicjatyw naukowych, badawczych i wydawniczych, a także na trudności w kontynuowaniu tej współpracy po zmianach reorganizacyjnych Instytutu i likwidacji Zakładu (...). Jednakże faktu likwidacji Zakładu (...) i wynikających stąd zmian w sferze działalności naukowej i badawczej nie można utożsamiać z działaniami mobbingowymi wymierzonymi w określonych pracowników pozwanego. Na zaangażowaną postawę powódki jako pracownika naukowego wskazali również inni świadkowie – obecni i byli pracownicy pozwanego - A. I. i M. C. (zeznania k.100-101v). Z zeznań A. I. wynika ponadto, że jeszcze przed powołaniem S. S. (1) na dyrektora Instytutu (...) ,tj. przed 2012r. powódka mogła spotykać się z przejawami zazdrości ze strony innych pracowników naukowych w związku z publikacjami w określonych czasopismach, czy też otwarciem w 2007r. procesu habilitacyjnego w Polskiej Akademii Nauk, ale w przekonaniu Sądu związane z nieprzychylnymi komentarzami czy uwagami ze strony innych pracowników naukowych nie mogą być uznane za działania mobbingowe ze strony pozwanego jako pracodawcy powódki.

Odnosząc się do konkretnych zdarzeń wskazanych przez powódkę jako działania mobbingowe ze strony dyrekcji Instytutu wskazać należy w pierwszej kolejności na posiedzenie Rady Wydziału Humanistycznego z listopada 2012r., na którym to posiedzeniu S. S. (1) jako nowy dyrektor Instytutu (...) – miał wg powódki – złożyć w trybie nagłym wniosek o odwołanie powódki z funkcji kierownika Zakładu (...) będąc przy tym inspirowany przez poprzedniego kierownika tego zakładu (...). Powódka wskazała, że zdarzenie to stanowi początek działań mobbingowych podjętych w stosunku do niej przez dyrekcję Instytutu (...) pod kierownictwem S. S. (1) jako dyrektora (pełniącego swoje obowiązki od 1 września 2012r.). Należy jednak podkreślić, że przeprowadzone w sprawie dowody nie pozwoliły na ustalenie, że na wskazanym posiedzeniu Rady Wydziału Humanistycznego S. S. (1) zgłosił taki wniosek, nie mówiąc już o ocenie takiego działania - o ile by niego doszło - przez pryzmat motywów zgłoszenia takiego wniosku. Przesłuchany w charakterze świadka S. S. (1) zaprzeczył, aby wystąpił z takim wnioskiem (zeznania S. S. (1) k.103-103v – nagranie od godziny 1 minuty 48 do godziny 1 minuty 52), a powódka nie wykazała, że twierdzenie to jest nieprawdziwe. Żaden z przesłuchanych na wniosek powódki świadków nie był obecny na posiedzeniu Rady Wydziału, na którym wniosek taki miał być postawiony. Świadek M. C. wskazała, że cyt.: „Wg plotek wiem, że na radzie wydziału chciał odsunąć (S. S. (1)) panią E., aby nie była kierownikiem” (zeznania k.101v – nagranie od godziny 1 minuty 4 do godziny 1 minuty 10). Na wniosek powódki do akt sprawy załączone zostało również pismo z 20 listopada 2012r., wystosowane przez współpracowników powódki m.in. A. J. i S. N. do Dziekana Wydziału Humanistycznego, w którym powołując się na informacje o wniosku, jaki miał być postawiony na R. Wydziału w sprawie odwołania powódki z funkcji kierownika Zakładu (...), wnoszą o rozważenie tej kwestii i przedstawiają rozwój w/w Zakładu pod kierownictwem powódki oraz stan istniejący w okresie kierownictwa A. P. (pismo z 20 listopada 2012r. k.109-110 akt sprawy). Z uwagi na to, że autorzy w/w pisma powołują się na nieokreślone bliżej informacje w sprawie wniosku o odwołanie powódki z funkcji kierowniczej, dokument ten, podobnie jak w/w dowód z zeznań świadka, nie pozwala na poczynienie pewnych ustaleń co do zgłoszenia przez S. S. (1) takiego wniosku i jego uzasadnienia. Zauważyć przy tym należy, że w dniu 7 listopada 2012r., a zatem w miesiącu, w którym miała się odbyć przedmiotowa (...) Wydziału Humanistycznego, S. S. (1) wnioskował do Rektora pozwanego o powierzenie powódce obowiązków kierownika Zakładu (...) na dalszy okres ,tj. od 1 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2013r. (k. (...) akt osobowych powódki) i wniosek ten został uwzględniony (k. (...)

akt osobowych powódki). Również na wniosek S. S. (1) powódka została powołana na wydziałowego koordynatora ds programu (...).

W przekonaniu Sądu za przejaw działania mobbingowego nie może być uznany fakt likwidacji od 1 października 2013r. Zakładu (...), w którym przez 4 lata pracowała i którym kierowała powódka. W uzasadnieniu pozwu, a także w trakcie przesłuchania informacyjnego powódka wskazała, że likwidację Zakładu odebrała w sposób osobisty jako niszczenie jej i jej zespołu (wyjaśnienia powódki k.36). Podkreślić jednak należy, że w myśl orzecznictwa ocena, czy w konkretnych okolicznościach doszło do działań mobbingowych musi opierać się na obiektywnych kryteriach, a nie subiektywnym przekonaniu pracownika (tak m.in. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie III APA 10/13, Lex nr 1353665). W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że w okolicznościach sprawy nie może być mowy o likwidacji Zakładu (...) jako działania wymierzonego przeciwko powódce jako pracownikowi i mającego na celu rozbicie zespołu naukowego i przez to zaniżenie oceny przydatności zawodowej powódki, jej ośmieszenie czy izolację z grona współpracowników. Z ustaleń Sądu wynika, że w wyniku przeprowadzonych zmian powódka zmieniła miejsce pracy z Zakładu (...) na Katedrę Podstaw Pedagogiki. Miejsce pracy zmienili również współpracownicy powódki. W tym kontekście przeprowadzone zmiany wpłynęły na sytuację pracowniczą powódki, gdyż spowodowały, że zmieniła ona miejsce pracy oraz pozbawiona została funkcji kierowniczej. Nie można jednak pominąć, że wskazane zmiany były wynikiem szerszej reorganizacji, która dotknęła cały Wydział Humanistyczny, a w ramach Instytutu (...) zlikwidowane zostały niemal wszystkie zakłady ,tj. ich liczba została zmniejszona z 10 do 1. Z zeznań Rektora pozwanego wynika, że przedmiotowe zmiany były przedmiotem opinii Rady Wydziału Humanistycznego i Kolegium Dziekańskiego, a były one motywowane chęcią spłaszczenia struktury organizacyjnej i względami finansowymi (vide również pismo Dziekana Wydziału Humanistycznego z 15 stycznia 2014r. k.55 akt sprawy). W przekonaniu Sądu zmiany organizacyjne należą do suwerennej sfery działania pracodawcy. Zmiany te mogą być pozytywnie lub negatywnie postrzegane przez pracowników danego pracodawcy, ale fakt ich przeprowadzenia nie może być uznawany jako działanie mobbingowe wymierzone wobec pracowników niezadowolonych ze zmian, szczególnie gdy zmiany miały charakter szeroki ,tj. nie dotyczyły pojedynczych osób z grona pracowników. Powódka i jej współpracownicy z okresu istnienia Zakładu (...) negatywnie ocenili wprowadzone zmiany wskazując, że zburzyły one działające zespoły naukowe, na rzecz zespołów dydaktycznych. Ocena taka jest prawem pracowników. Prawem pracodawcy jest natomiast wprowadzanie zmian organizacyjnych, nawet gdyby w dłuższej perspektywie czasowej miały się one okazać nietrafne. Powódka podniosła również, że przedmiotowe zmiany były wprowadzane w tajemnicy, a o pozbawieniu funkcji kierownika Zakładu (...) została poinformowana oficjalnie pismem, które wręczono jej w dniu 4 listopada 2013r. (pozew k.3). W tym miejscu wskazać należy, że na k. (...) akt osobowych powódki znajduje się pismo z 1 października 2013r. zatytułowane „Porozumienie zmieniające warunki pracy”, w którym Rektor pozwanego informuje powódkę o zmianie – za jej zgodą i w związku z reorganizacją Instytutu (...) miejsca pracy na Katedrę Podstaw Pedagogiki oraz o odwołaniu powódki z dniem 30 września 2013r. z funkcji kierownika Zakładu (...), a także o wstrzymaniu wypłaty dodatku funkcyjnego wynikającego z pełnienia tej funkcji. W piśmie tym, w miejscu przewidzianym na datę i podpis pracownika widnieje skrócony podpis (parafa) powódki, brak jest natomiast daty otrzymania i podpisania tego pisma. W tych okolicznościach Sąd nie jest w stanie odnieść się do twierdzeń powódki dotyczących doręczenia jej tego dokumentu ponad miesiąc po wprowadzeniu przedmiotowych zmian organizacyjnych.

Powódka wskazywała również, że była obiektem donosów ze strony zastępcy Dyrektora Instytutu (...) do Prorektora (...), w których wymieniona zarzucała powódce bezzasadnie nieuczciwość przy kwalifikowaniu nauczycieli akademickich na wyjazdy w ramach (...) (pozew k.3). Z ustaleń Sądu wynika, że A. N. razem z innym pracownikiem (...) Instytutu (...) – dr M. W. skierowała do Prorektora ds (...) zapytanie w sprawie warunków kwalifikacji wykładowców (...) na wyjazd w ramach programu (...) (pismo z 14 grudnia 2012r. - w kopercie na k.129 akt sprawy). Pismo to jak wynika z jego treści A. N. kierowała nie jako zastępca dyrektora Instytutu (...), ale jako pracownik naukowy, a w jego treści nie pojawia się osoba powódki i co za tym idzie jakakolwiek insynuacja, czy wprost zarzut o nieuczciwości powódki jako wydziałowego koordynatora programu E.. Fakt, że w odpowiedzi na powyższe pismo Prorektor skierował w/w osoby do powódki jako osoby właściwej w sprawach dotyczących tego programu (vide: pismo

Prorektora ds (...) z 21 grudnia 2012r. skierowane do A. N. i M. W. - w kopercie na k.21) nie stanowi w ocenie Sądu o dyskredytacji osoby powódki.

W ocenie Sądu nieuzasadnione okazały się twierdzenia powódki o tym, iż działań mobbingowych dopuszczał się w stosunku do niej M. B. (1) będący zastępcą dyrektora Instytutu (...). Powódka wskazała w tym zakresie na zachowanie w/w osoby na zebraniu pracowników Instytutu w październiku 2013r., kiedy to miał ją publicznie poniżyć odpowiadając na jej pytanie „Z panią dyskutować nie będę” (pозew k.3). Na okoliczność tego zdarzenia Sąd przesłuchał M. B. (1) w charakterze świadka. Z jego relacji wynika, że podczas zebrania pracowników Instytutu w październiku 2013r. przedstawiał z ramienia dyrekcji kwestie dotyczące działalności Instytutu po reorganizacji. W trakcie przedstawiania tych kwestii powódka miała na głos wypowiadać uwagi pod jego adresem, na co odpowiedział „Teraz z panią nie będę dyskutować” (vide: zeznania świadka M. B. (1) k.132–132v – nagranie od godziny 1 minuty 9 do godziny 1 minuty 32). Relacje powódki i w/w świadka co do przebiegu tego zajścia są nieco rozbieżne. Z zeznań świadka wynika, że powódka nie zadawała pytania tylko komentowała jego wypowiedzi. Niezależnie jednak od rzeczywistego przebiegu tego zdarzenia wypowiedź M. B. (1) nie może być – obiektywnie rzecz oceniając – uznana za zachowanie mające charakter nękania czy zastraszania powódki i zmierzające do jej ośmieszenia lub poniżenia. Natomiast w sferze słownej należy ją uznać za nietaktowną. W treści pozwu powódka wskazała ponadto, że na zebraniu tym dyrektor S. S. (1) poinformował obecnych – bez jej zgody - o efektach jej procesu habilitacyjnego (pозew k.3 akt sprawy). W toku wyjaśnień powódka sprecyzowała, że nie dotyczyło to wyniku obrony jej pracy habilitacyjnej, ale gratulacji z tytułu pozytywnych recenzji tej pracy, czego jak wskazała nie życzyła sobie (wyjaśnienia powódki k.36).

Jako działanie mobbingowe powódka wskazała również pobawienie jej w roku akademickim 2013/2014 funkcji opiekuna roku na kierunku pedagogika, którą to funkcję pełniła w roku akademickim 2012/2013 w odniesieniu do I roku studiów. Podniosła przy tym, że funkcji tej została pozbawiona bez pisemnej informacji. Pozwany argumentował, że nie pozbawił powódki tej funkcji, gdyż została ona jej powierzona na okres jednego roku akademickiego – (...) i po upływie tego czasu funkcja ta wygasła. Na dowód tego pozwany przedstawił kopię pisma Dziekana Wydziału Humanistycznego z 1 października 2012r. o powołaniu powódki na opiekuna I roku kierunku pedagogika – studia stacjonarne pierwszego stopnia w roku akademickim 2012/2013 (pismo Dziekana Wydziału Humanistycznego z 1 października 2012r. - w kopercie na k.129 akt sprawy). Powołał się także na pkt 7 pisma Dziekana Wydziału Humanistycznego z 12 listopada 2013r. skierowanego do komisji powołanej do zbadania zarzutów powódki dotyczących mobbingu, w którym to piśmie Dziekan Wydziału wyjaśnił, że powódka była opiekunem studentów pierwszego roku na kierunku pedagogika w roku akademickim 2012/2013, a po podziale tego rocznika na specjalności – na drugim roku studiów, do pełnienia funkcji opiekunów powołani zostali nowi nauczyciele akademicy (pismo Dziekana Wydziału Humanistycznego z 12 listopada 2013r. – w kopercie na k.21 akt sprawy). Powódka zaprzeczyła tym twierdzeniom pozwanego oraz zakwestionowała w/w dokument z 1 października 2012r. stanowiący o powołaniu jej do pełnienia funkcji opiekuna roku w roku akademickim 2012/2013, nie przedstawiła jednak dowodu (w tym dokumencie) na poparcie swoich twierdzeń, że została powołana na tę funkcję na cały okres studiów rozpoczętych na kierunku pedagogika w roku akademickim 2012/2013, a to na powódce ciążył obowiązek dowodowy. Zauważyć przy tym należy, że okres mianowania powódki stanowiący podstawę nawiązania stosunku pracy upływał z dniem 28 lutego 2014r., a zatem z końcem pierwszego semestru roku akademickiego 2013/2014, co przemawia za tym, że pracodawca nie mając pewności co do dalszego trwania stosunku pracy z powódką nie mógł powierzyć jej funkcji opiekuna roku na kolejne lata, w tym rok akademicki 2013/2014.

Z faktem pełnienia przez powódkę funkcji opiekuna I roku studiów na kierunku pedagogika w roku akademickim 2012/2013 wiąże się wspomniane wcześniej zdarzenie w postaci rozmowy jaka w czerwcu 2013r. wywiązała się między dyrektorem Instytutu (...) a powódką w sprawie uruchomienia niektórych specjalności na kierunku pedagogika. W czasie tej rozmowy powódka reprezentująca interesy studentów i przekonująca do otwarcia niektórych specjalności miała usłyszeć od dyrektora Instytutu groźbę zwolnienia z pracy. Na okoliczność tego zdarzenia Sąd przesłuchał zawnioskowanych przez powódkę świadków, w tym ówczesnego pracownika naukowego pozwanego P. R. i studentkę M. B. (2), którzy byli bezpośrednimi świadkami tego zdarzenia. Z relacji tych osób wynika, że S. S. (1) w swojej wypowiedzi rzeczywiście odnosił się do zatrudnienia powódki. Wg relacji świadka P. R. dyrektor Instytutu miał użyć

wobec powódki słów cyt.: „Zamknij się, bo Cię z roboty wyrzucę” (zeznania świadka P. R. k.85v). Z kolei świadek M. B. (2) wskazała, że słyszała jak dyrektor powiedział do powódki cyt.: „to najwyżej nie będzie pracowała”, „najwyżej ciebie zwolnię z pracy” (zeznania świadka M. B. (3) k.86-86v i k.130v – nagranie od minuty 24 do 30). Przesłuchany na tę okoliczność S. S. (1) wskazał, że nie groził powódce zwolnieniem z pracy, gdyż nie jest jej pracodawcą, natomiast na jej argument, że w przypadku nieuruchomienia spornych specjalności studenci odejdą z uczelni odpowiedział, że jak studenci odejdą to i ona odejdzie (zeznania świadka S. S. (1) k.103 – nagranie od godziny 1 minuty 44 do godziny 1 minuty 48). Sąd dał wiarę zeznaniom świadka w osobie M. B. (2), które to zeznania są spójne, logiczne i spontaniczne i ukazują kontekst wypowiedzi S. S. (1). Użycie przez S. S. (1) słów „najwyżej nie będziesz pracowała” pozwala uznać, że słowa te rzeczywiście padły w odpowiedzi na stwierdzenie powódki, że studenci odejdą z (...). Świadczy o tym użyte przez niego słowo „najwyżej”. W ocenie Sądu wypowiedź S. S. (1) była niewłaściwa i nie powinna mieć miejsca, dodatkowo w obecności studentów. Wypowiedź ta nie może być jednak uznana jako zachowanie noszące znamiona mobbingu z uwagi na okoliczności i kontekst, w jakim padła. Z zeznań świadka P. R., który nie brał udziału w całym spotkaniu ze studentami, a tylko znajdował się w pokoju, do którego weszła powódka i dyrektor Instytutu oraz kilku studentów (vide: ustalenia faktyczne) wynika, że rozmówcy byli bardzo wzburzeni, głosy były podniesione i emocje brały górę nad merytoryczną rozmową, tak iż trudno było ustalić, czego ona dotyczy (zeznania świadka P. R. k.161v – nagranie od minuty 24 do 28). W tych okolicznościach nie można uznać, aby wypowiedź dyrektora Instytutu była z góry zaplanowana i ukierunkowana na zastraszenie powódki.

Innym, w ocenie Sądu niewłaściwym zachowaniem dyrekcji Instytutu (...) wobec powódki było zaplanowanie dla niej w ramach tzw. obciążeń dydaktycznych na pierwszy semestr roku akademickiego dziewięciu nowych przedmiotów do nauczania i wykładu. W przekonaniu Sądu samo przydzielenie powódce nowych przedmiotów nie może być poczytywane jako złośliwe czy mające na celu dokuczenie jej, gdyż jak wynika z zeznań świadków – pracowników naukowych pozwanego, dotyczyło to większości pracowników i wynikało z potrzeby czasu. Jednakże ilość tych przedmiotów i fakt, że miało to miejsce na kilka tygodni przed planowanym terminem obrony przez powódkę pracy habilitacyjnej nakazuje uznać to działanie za nieprzychylnie powódce i nieodpowiadające na jej potrzeby w tak istotnym momencie ,tj. potrzebę czasu, jakiego wymaga przygotowanie się do obrony, a który to czas - gdyby nie interwencja u Dziekana i Rektora - powódka musiałaby w znacznym stopniu poświęcić na przygotowanie się do wykładania nowych przedmiotów.

Jak wskazano, Sąd uznał, że opisane wyżej dwa zdarzenia były niewłaściwe, jednakże z uwagi na to, że miały one jednostkowy charakter, a także z uwagi na opisane wyżej okoliczności pierwszego z tych zdarzeń, nie można uznać, aby wyczerpywały one znamiona mobbingu, który polega na uporczywym i długotrwałym, a zatem wielokrotnym – powtarzającym się nękananiu lub zastraszaniu pracownika i wywołuje lub ma na celu wywołanie skutków, o jakich mowa w art.94³§2 kp. W tym miejscu wskazać również należy, że powódka potrafiła reagować na działania, które w jej ocenie były nieprawidłowe, czego przykładem jest jej interwencja u Dziekana Wydziału Humanistycznego i Rektora pozwanego w sprawie w/w obciążeń dydaktycznych. W wyniku tej interwencji ilość przedmiotów została zmniejszona do 5 i powódka miała prawo głosu w kwestii doboru tych przedmiotów. Powyższe pokazuje również, że najwyższe władze tak na Wydziale Humanistycznym, jak i w całym Uniwersytecie (Rektor) – po powzięciu informacji od pracownika - przeciwdziałały niepożądanym zjawiskom. Widać to również na przykładzie powołanej przez Rektora komisji ds zbadania zarzutów powódki zgłoszonych przez nią w piśmie z 14 października 2013r. (vide: ustalenia faktyczne).

Kończąc odnieść się jeszcze należy do kwestii podniesionych przez powódkę w końcowym przesłuchaniu w charakterze strony (k.164v-168), a dotyczących niezatrudnienia powódki na dalszy okres ,tj. po 28 lutego 2014r. oraz niewydania powódce opinii po zakończeniu stosunku pracy. W przekonaniu Sądu obie te kwestie pozostają poza materialem mobbingu. Z przedstawionych wcześniej ustaleń Sądu wynika, że ustanie stosunku pracy między powódką a pozwanym nastąpiło na skutek upływu okresu mianowania, które zgodnie z dokumentem mianowania z 21 lutego 2011r. (na k. (...) akt osobowych) określony został na trzy lata ,tj. od 1 marca 2011r. do 28 lutego 2014r. Było to przy tym ponowne mianowanie na 3-letni okres dokonane w związku z trwającym procesem habilitacyjnym powódki. N. powódki na dalszy okres ,tj. po 28 lutego 2014r. było suwerenną decyzją pracodawcy, którą motywował m.in.

negatywnym wynikiem kolokwium habilitacyjnego powódki i nie może być rozpatrywane jako przejaw mobbingu. Podobnie ocenić należy brak wydania powódce przez pozwanego opinii – rekomendacji w celu przedłożenia innym pracodawcom. Przepisy nie nakładają na pracodawcę obowiązku wydania takiej opinii, choć w ocenie Sądu pożądanym gestem ze strony pozwanego byłoby wydanie powódce wnioskowanej opinii jako długoletniemu i cenionemu pracownikowi naukowemu. Opinia taka, jak wynika z zeznań powódki, miałaby istotne znaczenie przy ubieganiu się przez nią o zatrudnienie u innego pracodawcy.

Reasumując całokształt powyższych okoliczności Sąd uznał, że roszczenie powódki nie mogło być uwzględnione i dlatego orzekł jak w pkt I wyroku.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu Sąd na podstawie art.98§1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc obciążył powódkę obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 60 złotych - §11 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013r., poz.490).